

Sygn. akt V U 144/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 5 stycznia 2015 r.

znak (...)

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na mocy decyzji z dnia 05 stycznia 2015 r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 05 grudnia 2014r. odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, powołując się na art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, iż wnioskodawca nie spełnia przesłanki posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem organu rentowego ubezpieczony w dniu wejścia w życie ustawy (01 styczeń 1999r.) udowodnił 25 lat, 2 miesiące i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym okresy nieskładkowe 1 miesiąc i 6 dni oraz udowodnił 9 lat, 10 miesięcy i 17 dni okresu pracy w warunkach szczególnych (okres od 01 marca 1984r. do 31 stycznia 1994r.) wobec wymaganych 15 lat.

Zakład nie uznał jako okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w:

-Zakładzie (...)Sp. z o.o od 01 lutego 1994 r. do 31 maja 1997 r., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 31 maja 1997 r. nie został określony charakter wykonywanej pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. oraz zakład pracy nie powołał się na przepisy branżowe;

- Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. od 01 czerwca 1997 r. do 31 grudnia 1998 r., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach zakład pracy nie powołał się na przepisy branżowe.

Organ rentowy wskazał, iż udowodnione przez wnioskodawcę okresy pracy w szczególnych warunkach są niewystarczające do przyznania emerytury, ponieważ łącznie wynoszą 14 lat 8 miesięcy 28 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę i przyznanie emerytury od dnia 05 grudnia 2014r. i uznanie zakwestionowanych przez ZUS okresów zatrudnienia oraz dodatkowo zatrudnienia w (...) Ż. w okresie od 01 października 1973r. do 29 lutego 1984r. w którym w latach 1981-1984 wykonywał prace spawacza.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując w całości treść zaskarżonej decyzji i argumenty w niej przedstawione. Odnośnie zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Ż. organ rentowy wskazał, iż w okresie tego zatrudnienia ubezpieczony w latach od 29 października 1973r. do 14 sierpnia 1975r. pełnił służbę wojskową. Ponadto w świadectwie pracy z dnia 29 lutego 1984r. stwierdzono, iż wnioskodawca pracował na stanowiskach murarz-tylnkarz, mechanik maszyn rolniczych, a ostatnio mechanik ciągników rolniczych. Wymienione stanowiska nie należą do prac wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.. Brak jest również dokumentów potwierdzających uprawnienia spawacza (książki spawacza).

Sąd ustalił:

J. S., ur. (...), z zawodu murarz pieców przemysłowych.

Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 25 lat, 2 miesiące i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 9 lat, 10 miesięcy i 17 dni stażu w szczególnych warunkach. Nie przystąpił do OFE. W dniu składania wniosku osiągnął wiek 60 lat.

(bezsporne)

W okresie od dnia 01 października 1973r. do dnia 29 lutego 1984r. (10 lat i 5 miesięcy) wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni (...) w Ż. na stanowiskach murarz-tylnkarz, mechanik maszyn rolniczych, a ostatnio mechanik ciągników rolniczych. W latach od 29 października 1973r. do 14 sierpnia 1975r. skarżący pełnił służbę wojskową. Wnioskodawca został przyjęty do pracy na stanowisko murarza-tylnkarza, 01 sierpnia 1979 r. angaż na murarza-konserwatora, w kwietniu 1980r. angaż na mechanika, w maju 1981r. we wniosku urlopowym stanowisko kierowcy ciągnikowego, w październiku 1983r. angaż na konserwatora.

Na stanowisku murarza-tylnkarza skarżący zajmował się murowaniem i tynkowaniem budynków (...): chlewni, budynków gospodarskich; wykonywał również prace zbrojeniowe i betoniarские, budował od początku szamba i kanały, zajmował się przerabianiem budynków przekazanych przez gospodarstwa dla (...), budował klatki dla trzody, pracował przy robieniu wykopów pod zbiorniki betonowe.

W latach 1981-1984 wnioskodawca wykonywał prace warsztatowe jako mechanik sprzętu rolniczego i spawacz. Zajmował się naprawą przyczep, pługów, kombajnów, lemiesz, ciągników. Sprzęt trzeba było rozkręcić, wymienić płyny, konserwować i z powrotem skrócić, a w miarę potrzeby zespawać elementy tych maszyn. Prace wykonywał w kanale i poza kanałem. Jako mechanik wnioskodawca pracował także przy pompach wtryskowych- regulował pompy, skręcał rurki, zmieniał wtryski, itp.. Konserwator naprawiał sprzęt tak samo jak mechanik. Faktycznie skarżący nie pracował jako kierowca ciągnikowy, czasem wykonywał tego typu prace, pomagając podczas żniw. Kierowcy pracowali na warsztacie także wtedy, kiedy nie mieli pracy.

W(...) Ż. nie żądano okazania książeczki spawacza, wystarczało posiadanie umiejętności spawania. Wnioskodawca uprawnienia spawalnicze uzyskał w wojsku, a książeczka mu zaginęła w 1985r. wraz z innymi dokumentami.

dowód:- akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy: świadectwo pracy z dnia 29 lutego 1984r., k. 13;akta osobowe z okresu zatrudnienia w (...) Ż.: umowa o pracę, świadectwo pracy, angaże; zeznania świadków: A. J. - nagranie audio-

video-00:08:32-00:17:29; T. P.- nagranie audio-video- 00:26:02-00:34:50; wyjaśnienia wnioskodawcy- nagranie audio-video-00:41:31-01:00:43.

W okresie od dnia 01 lutego 1994 r. do dnia 31 maja 1997 r. (3 lata i 4 miesiące) wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie (...) Spółka z o.o. w Ż., wcześniejszy (...) i (...) na stanowisku murarza pieców przemysłowych. W okresie powyższego zatrudnienia ubezpieczony otrzymał za 5 dni wynagrodzenie z Funduszu OFP przewidziane w art. 92 kp.

Praca na powyższym stanowisku polegała na wyburzeniu starej i zrobieniu nowej wymurówki w środku pieca na wydziałach Huty (...). Piece znajdowały się na oddziałach produkcyjnych huty, które były w ruchu podczas dokonywania remontu pieców. Wymurówki były robione przy piecach anodowych, szybowych, stacjonarnych, konwertorach, suszarniach, elektrycznych, zawieszinowych, na wydziałach srebra.

dowód: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy: świadectwo pracy z dnia 31 maja 1997r., k. 16; - akta osobowe z okresu zatrudnienia w (...); - zeznania świadków: M. M.- nagranie audio-video-00:17:29-00:24:45; A. S. - nagranie audio-video-00:35:43-00:41:31; wyjaśnienia wnioskodawcy- nagranie audio-video-00:41:31-01:00:43.

Od dnia 01 czerwca 1997r. do dnia 31 grudnia 1998r.(1 rok i 7 miesięcy) wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) spółka z o.o. w G. na stanowisku murarz pieców i urządzeń przemysłowych od 01 czerwca 1997r. do 07 grudnia 1998r. i od 19 grudnia 1998r. do 31 grudnia 1998r.. W okresie od 08 do 18 grudnia 1998r. ubezpieczony przebywał na zasiłku chorobowym. W okresie powyższego zatrudnienia skarżący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace murarskie przy naprawie na gorąco pieców przemysłowych, sklepień paleniskowych w parowozach i żeliwiaków.

dowód: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy: świadectwo pracy i świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 18 lutego 2011r., k. 17-18; akta osobowe z okresu zatrudnienia w (...); - zeznania świadków: M. M.- nagranie audio-video-00:17:29-00:24:45; A. S.- nagranie audio-video-00:35:43-00:41:31; wyjaśnienia wnioskodawcy- nagranie audio-video-00:41:31-01:00:43.

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca wykazał 25 lat, 2 miesiące i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 9 lat, 10 miesięcy i 17 dni stażu w szczególnych warunkach, nie przystąpił do OFE, osiągnął wymagany wiek 60 lat. Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia powyższych warunków, ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca wskazywał natomiast, że ma wymagany 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach, bowiem jako taki należy uznać jego okres zatrudnienia w (...), (...) i (...)Ż..

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, iż wnioskodawca nie posiada wymaganego, 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są okresy w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku i tylko praca wymieniona w wykazie A załącznika do rozporządzenia. Okresy pracy, o których mowa powyżej stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy - § 2 ust.2 Rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r.. Przy czym dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt III AUa 1192/12, LEX nr 1240032; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1221/12, LEX nr 1294841). Do kognicji Sądu należy samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 910/12, LEX nr 1293579). Postępowanie sądowe o świadczenia emerytalno-rentowe regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego, które odmiennie niż w postępowaniu przed organem rentowym nie zawiera ograniczeń dotyczących postępowania dowodowego co oznacza, iż okoliczności, od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków czy opiniami biegłych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2012 r., sygn. akt III AUa 291/12, LEX nr 1223240).

Na podstawie analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, akt ubezpieczeniowych, akt osobowych wnioskodawcy, zeznań świadków oraz wyjaśnień wnioskodawcy Sąd uznał, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w (...) od dnia 01 lutego 1994 r. do dnia 31 maja 1997 r. oraz w (...) od dnia 01 czerwca 1997r. do dnia 31 grudnia 1998r. na stanowisku murarza pieców przemysłowych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A, dziale XIV, pod poz. 10 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. prace murarskie przy naprawie na gorąco pieców przemysłowych, sklepień paleniskowych w parowozach i żeliwiaków. Za taką pracę nie można natomiast uznać zatrudnienia wnioskodawcy w(...) Ż.. Wnioskodawca podniósł w odwołaniu, iż w okresie powyższego zatrudnienia w latach 1981-1984 wykonywał prace spawacza, do której posiadał uprawnienia spawalnicze zdobyte w wojsku, lecz zaginęła mu książeczka spawacza. W (...) Ż. nie wymagali okazania uprawnień, tylko wystarczało posiadanie umiejętności spawania. Powyższe twierdzenia wnioskodawcy nie znajdują jednakże odzwierciedlenia w aktach osobowych, które zawierają dokładny wykaz stanowisk zajmowanych przez ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w (...) Ż.. Nie ma tam żadnej wzmianki o tym, iż w jakimkolwiek okresie skarżący wykonywał prace przy spawaniu, które można by zakwalifikować pod poz.

12, działu XIV wykazu A załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W 1980r. pojawia się stanowisko mechanika maszyn rolniczych i ciągników rolniczych, następnie stanowisko konserwatora. Możliwym jest, iż przy okazji dokonywania napraw sprzętu rolniczego wnioskodawca dokonywał sporadycznie, w miarę potrzeby, prace przy spawaniu elementów maszyn rolniczych, lecz nie wykonywał tych prac stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem jak zeznał świadek A. J. skarżący w warsztacie wykonywał prace mechanika i spawacza.

Trudno jest dać wiarę zeznaniom wnioskodawcy i świadków, aby pracodawca dopuścił go do wykonywania prac spawalniczych bez uprawnień. Mamy zatem zderzenie bardzo dokładnych akt osobowych z bliżej niedookreślonymi zeznaniami dwóch świadków, z których jeden zeznaje względnie składnie, a drugi nie pamięta innych lat pracy wnioskodawcy, tylko zeznał, iż wnioskodawca „tylko spawał” co uprawnia do wysnucia wniosku, iż przygotował się do składania takiego rodzaju zeznań.

Z wyjaśnień wnioskodawcy z pracy w (...) wynika, iż wykonywał on wyłącznie prace spawalnicze, następnie zaczyna on mówić o wcześniejszym okresie, w którym wykonywał prace zbrojarskie, betoniarskie. Zdaniem Sądu, mając na uwadze angaże wnioskodawcy, we wcześniejszym okresie pracy w (...)Ż. wykonywał on prace ogólnobudowlane, a sporadycznie prace spawalnicze, które nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Podobnie z pracą skarżącego w warsztacie mechanicznym, najpierw twierdził, iż wykonywał wyłącznie prace spawalnicze, potem mowa jest o tym, iż wyłącznie w kanale remontowym pracował i prace przy pompach wtryskowych co oznacza, iż wnioskodawca sam nie pamięta albo myli się w swoich wyjaśnieniach, aby dopasować prace wykonywane w tym okresie do tych prac, które są zaliczone do prac w warunkach szczególnych. Istnieje rozbieżność między zapisami w aktach osobowych, a zeznaniami świadków i wyjaśnieniami wnioskodawcy. Wobec takiej sprzeczności Sąd dał wiarę w pierwszym rzędzie dokumentom zawartym w aktach osobowych, nie ma tam żadnego śladu o uprawnieniach spawalniczych ani angażu spawacza. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd co do tego, iż same zeznania świadków nie są wystarczające dla ustalenia czy ubezpieczony w spornym okresie pracował w szczególnych warunkach, a w pierwszej kolejności, przy ustalaniu okresów zatrudnienia, winny być uwzględniane dokumenty z przebiegu zatrudnienia - świadectwa pracy wystawione przez pracodawcę, umowy o pracę, angaże, legitymacje ubezpieczeniowe i inne dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia. Dopiero gdy dokumentacja pracownicza jest niepełna lub zawiera pewne rozbieżności dopuszczalne jest posiłkowanie się zeznaniami świadków, ale jako dowodem uzupełniającym, potwierdzającym przebieg zatrudnienia (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 czerwca 2013 r., III AUa 1632/12, LEX nr 1353726; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 maja 2014 r., III AUa 1344/13, LEX nr 1480366). Zatem zeznania świadków powinny korelować z danymi z dokumentacji pracowniczej i wyjaśniać brakujące dane lub rozbieżności z dokumentacją, co w powyższym przypadku nie zachodzi.

W konsekwencji uznając okresy pracy w (...) i (...) jako pracę w szczególnych warunkach z okresem uznanym przez ZUS daje łącznie 14 lat, 8 miesięcy i 28 dni pracy w szczególnych warunkach co nie daje 15 lat pracy w warunkach szczególnych i odwołanie jako bezzasadne należało oddalić, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego.